

Immateriellrättsintensiva industriers bidrag till ekonomiska resultat i Europeiska unionen

Analysrapport på industrinivå
Oktober 2016

Ett gemensamt projekt för Europeiska patentverket och Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet

Immateriälrrättsintensiva industriers bidrag till ekonomiska resultat i Europeiska unionen

**Analysrapport på industrinivå
Oktober 2016**

**Ett gemensamt projekt för Europeiska patentverket och
Europeiska unionens immateriälrrättsmyndighet**

Förord

Innovation är ett av de centrala målen i Europa 2020, den tioåriga tillväxtstrategi som antagits av EU och som syftar till att skapa en mer konkurrenskraftig ekonomi med ökad sysselsättning. Denna process är beroende av flera olika faktorer, men ett effektivt system för immateriella rättigheter är utan tvivel en av de viktigaste med tanke på immaterialrättens möjligheter att uppmuntra kreativitet och innovation på alla ekonomiska områden.

Europa har redan en lång tradition på detta område: Medlemsstaterna i såväl EU som Europeiska patentorganisationen har spelat en framträdande roll i skapandet av ett modernt och balanserat system för immateriella rättigheter som inte bara garanterar att innovatörer får sina rättmätiga belöningar utan även stimulerar en konkurrenskraftig marknad. Världen präglas i dag av allt mer globaliserade marknader och kunskapsbaserade ekonomier. Därför är det viktigt att se till att detta system förblir effektivt för att genomföra nya politiska strategier som är inriktade på innovation. För att kunna hjälpa oss genomföra den uppgiften är det viktigt att alla inblandade parter har tillgång till säkra uppgifter och siffror. Endast då kan vi säkerställa att diskussionen om de immateriella rättigheternas roll för att stödja innovation och kreativitet bygger på en stabil faktagrund.

Som ett svar på detta uppenbara behov genomförde Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet (EUIPO) och Europeiska patentverket (EPO) under 2013 en gemensam studie för att kvantifiera de immaterialrättsintensiva industriernas bidrag till EU:s ekonomi. Resultaten visade att de industrierna svarade för 39 procent av EU:s ekonomiska resultat och 26 procent av sysselsättningen under perioden 2008–2010, vilket visar de immateriella rättigheternas betydelse för den europeiska ekonomin.

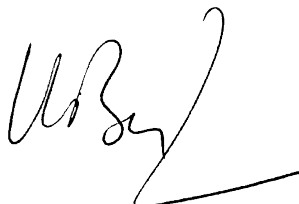
För att se till att den undersökningen behåller sitt framtida värde kommer EUIPO och EPO se till att de senaste siffrorna och resultaten är tillgängliga för alla som behöver förstå de immateriella rättigheternas värde för Europa. Den här studien är därför den första uppdateringen sedan den ursprungliga rapporten och omfattar perioden 2011–2013. Vissa viktiga nya inslag ger en kraftigt förbättrad översikt över situationen för de immaterialrättsintensiva industrierna i Europa. För det första har syftet breddats för att få med utvecklingar som Kroatiens anslutning till EU 2013 och tillkomsten av en ny immateriell rättighet, växtsorter, i analysen. För det andra har rapporten, genom ett nytt kapitel om den ekonomiska betydelsen av teknik för begränsning av klimatförändring, anpassats efter beslutsfattarnas nuvarande fokus i och utanför Europa.

I denna uppdaterade studie har de immaterialrättsintensiva industrierna än en gång befunnits utgöra en integrerad del av BNP, sysselsättning och handel. Resultaten antyder dessutom att dessa industriers bidrag till den europeiska ekonomin har ökat sedan den första studien gjordes. De immaterialrättsintensiva industrierna verkar dessutom ha kunnat möta den allvarliga ekonomiska krisen bättre än ekonomin som helhet.

Detta är viktiga resultat som ytterligare understryker de immaterialrättsintensiva industriernas bidrag till Europas välstånd och konkurrenskraft. Det är vår förhoppning att alla läsare ska kunna utnyttja informationen i denna uppdaterade studie för att säkerställa den fortsatta styrkan hos vårt system för immateriella rättigheter, men också hos den europeiska ekonomi för vilken det har visat sig spela en avgörande roll.

António Campinos
Verkställande direktör, EUIPO

Benoît Battistelli
Ordförande, EPO

Gemensamt projektteam

EUIPO

Nathan Wajzman, chefsekonom

Michał Kazimierczak, ekonom

Carolina Arias Burgos, ekonom

Adéla Dvořáková, praktikant

IEP

Yann Ménière, chefsekonom

Ilja Rudyk, biträdande förste ekonom

Karin Terzic, assistent

Vi vill tacka följande organisationer och personer

Under arbetet med att utarbeta denna rapport mottog författarna värdefulla synpunkter och uppgifter från Gemenskapens växtsortsmyndighet (CPVO).

Bidragen från EU:s statistikkontor Eurostat och de nationella statistikkontoren i Frankrike, Förenade kungariket, Spanien och Tyskland var viktiga för att fylla i luckorna i den offentliga statistiken.

Författarna är också tacksamma för kommentarerna till utkastet till rapport från kommissionens generaldirektorat för inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag, från Laurence Joly, *Institut National de la Propriété Industrielle*, Christian Rammer, *Centre for European Economic Research*, Mannheim, från Ardith Spence, *US Government Accountability Office* och från professor Beth Webster, *Centre for Transformative Innovation* vid Swinburnes universitet.

Om undersökningen

Ett av uppdragen för Europeiska observatoriet avseende intrång i immateriella rättigheter (nedan kallat observatoriet)¹ är att tillhandahålla evidensbaserade uppgifter om de immateriella rättigheternas påverkan på, och roll i, EU:s ekonomi och om hur de uppfattas. För att uppfylla det syftet genomför observatoriet en serie socioekonomiska studier. På samma sätt har Europeiska patentverket (EPO) som mål att öka medvetenheten om patentsystemets ekonomiska och sociala betydelse.

Rapporten har utarbetats gemensamt av EUIPO och EPO med bidrag från andra immaterialrättsliga kontor, kommissionens tjänsteavdelningar samt internationella organisationer och är den andra studien som genomförts som resultat av det samarbetet. Den första studien offentliggjordes av de båda kontoren 2013². Rapportens syfte är att ge en aktuell och trovärdig bild av det gemensamma bidraget till EU:s ekonomi som helhet och till de enskilda medlemsstaternas ekonomier från industrier som i stor utsträckning utnyttjar olika typer av immateriella rättigheter.

Studien omfattar ett brett spektrum av immateriella rättigheter³ – varumärken, patent, formgivningar, upphovsrätt, geografiska beteckningar (GB) och växtförädlarrätter – och beaktar en rad ekonomiska indikatorer, framför allt bruttonationalprodukt (BNP), sysselsättning, utrikeshandel och löner. Den innehåller inte några politiska rekommendationer, eftersom detta inte ingår i uppdraget. Däremot är syftet att tillhandahålla uppgifter som beslutsfattare kan använda i sitt arbete samt att ge ett underlag som kan öka allmänhetens medvetenhet om immateriella rättigheter i Europa.

Studien från 2013 omfattade perioden 2008–2010. Den här studien omfattar den senare perioden 2011–2013. För att säkra jämförbarheten mellan de båda studierna har samma metod tillämpats som den som användes 2013. Ett antal förbättringar har emellertid gjorts som gäller uppgiftsunderlag och metod. Framför allt ingår nu uppgifter om Kroatien, en sjätte immateriell rättighet, växtförädlarrätt, har inkluderats i analysen och definitionen av upphovsrättsintensiva industrier har anpassats efter den allmänt accepterade Wipo-klassificeringen.

Mot bakgrund av de inom- och utomeuropeiska beslutsfattarnas och affärsledarnas ökande intresse för att utveckla teknik för att begränsa klimatförändringen har ett kapitel om den ekonomiska betydelsen av sådan teknik lagts till. I det kapitlet görs en mer detaljerad analys av den ekonomiska betydelsen av industrier som utvecklar sådan teknik på grundval av uppgifter om patentansökningar till EPO.

1 Observatoriet överfördes till Kontoret för harmonisering i den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller) (KHIM) genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 386/2012 av 19 april 2012, som trädde i kraft den 5 juni 2012. KHIM döptes om till Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet (EUIPO) när förordning (EU) nr 2015/2424 trädde i kraft den 23 mars 2016. Förutom i bibliografiska hänvisningar kommer det nya namnet att användas i denna rapport.

2 KHIM/EPO: Intellectual property rights intensive industries: contribution to economic performance and employment in the European Union (immaterialrättsintensiva industriers bidrag till ekonomiska resultat och sysselsättning i Europeiska unionen) (september 2013).

3 Det kan vara till hjälp att mer exakt definiera några av de immaterialrättsrelaterade termer som används i den här rapporten. "Immateriella tillgångar" är vanligen, men inte alltid, resultatet av innovation. Men begreppet är vidare än "immateriella rättigheter", eftersom det omfattar kunskap, såsom företagshemligheter och affärsmetoder. I denna studie används "immateriella rättigheter" för att avse de sex rättigheter som ingår i analysen: patent, varumärken, registrerade formgivningar, upphovsrätt, geografiska beteckningar (GB) och växtförädlarrätter.

Sammanfattning

De viktigaste resultaten

- Immaterialrättsintensiva industrier skapade 27,8 procent av alla arbetstillfällen i EU under perioden 2011–2013. I genomsnitt var 60 miljoner européer anställda i immaterialrättsintensiva industrier under samma period. Dessutom skapades ytterligare 22 miljoner arbetstillfällen i industrier som levererar varor och tjänster till immaterialrättsintensiva industrier. Om man även beaktar indirekta arbetstillfällen ökar det totala antalet arbetstillfällen som är beroende av immaterialrättsintensiva industrier till 82,2 miljoner (38,1 procent).
- Under samma period genererade immaterialrättsintensiva industrier över 42 procent av den totala ekonomiska verksamheten (BNP) i EU till ett värde av 5,7 biljoner euro. De svarade också för största delen av EU:s handel med övriga världen och skapade ett handelsöverskott, vilket bidrog till att skapa balans i EU:s utrikeshandel.
- De immaterialrättsintensiva industrierna betalar betydligt högre löner än andra industrier, med en lönepremie på 46 procent jämfört med andra industrier. Detta stämmer med uppgiften att förädlingsvärdet per anställd är högre i immaterialrättsintensiva industrier än på andra håll i ekonomin.
- Immaterialrättsintensiva industrier har visat sig vara mycket motståndskraftiga mot den ekonomiska krisen. En jämförelse mellan resultaten från denna studie och resultaten från studien 2013 visar att det relativa bidraget från dessa industrier till EU:s ekonomi ökade något mellan de båda perioderna 2008–2010 (studien 2013) och 2011–2013 (studien 2016).
- Den ekonomiska betydelsen av industrier som arbetar med att utveckla teknik för att begränsa klimatförändringen analyseras mer i detalj. Dessa industrier svarade för 1,2 procent av sysselsättningen och 2,1 procent av det ekonomiska resultatet i EU. De skapade ett betydande handelsöverskott för EU och kunde öka sitt bidrag till BNP trots en mindre nedgång i sysselsättningen mellan de båda perioderna 2008–2010 och 2011–2013.

Immaterielltintensiva industrier i EU:s ekonomi

Immaterielltintensiva industrier definieras⁴ som industrier vars användning av immateriella rättigheter per anställd ligger över genomsnittet. Som framgår av kapitlen 6 och 7 koncentreras dessa industrier till sektorerna för tillverkning, teknik och företagstjänster.

Det bör emellertid framhållas att de flesta industrier utnyttjar immateriella äganderätter i viss utsträckning. Genom att endast fokusera på immaterielltintensiva industrier ger denna studie enbart en bild av den del av den europeiska ekonomin som immateriella rättigheter bidrar mest till⁵.

De immaterielltintensiva industriernas bidrag till de två viktigaste ekonomiska indikatorerna, sysselsättning och resultat, sammanfattas i tabellerna 1 och 2⁶.

De immaterielltintensiva industrierna visar sig ha skapat 27,8 procent av alla arbetstillfällena i EU under perioden 2011–2013, varav 21 procent i varumärkesintensiva industrier, 12 procent i formgivningsskyddsintensiva industrier, 10 procent i patentintensiva industrier och en mindre andel i upphovsrättsintensiva eller GB-intensiva och växtförädlarrättsintensiva industrier⁷. Av en total arbetsstyrka på cirka 216 miljoner människor var under denna period i genomsnitt 60 miljoner européer sysselsatta i immaterielltintensiva industrier. Dessutom skapades ytterligare 22 miljoner arbetstillfällena i industrier som levererar varor och tjänster till immaterielltintensiva industrier. Om man även beaktar indirekta arbetstillfällena ökar det totala antalet arbetstillfällena som är beroende av immaterielltintensiva industrier till 82,2 miljoner (38,1 procent).

Förutom deras direkta bidrag till sysselsättningen skapar de immaterielltintensiva industrierna också sysselsättning i andra, icke immaterielltintensiva industrier som förser dem med varor och tjänster till deras produktionsprocesser. Med användning av EU:s input-outputtabeller⁸, som offentliggörs av Eurostat, är det möjligt att beräkna denna indirekta effekt på sysselsättningen i icke immaterielltintensiva industrier. Resultatet sammanfattas i tabell 1, som visar en uppdelning på direkt och indirekt sysselsättning.

4 Se kapitel 5 "Metod".

5 Man bör emellertid komma ihåg att stora delar av ekonomin, framför allt den offentliga sektorn, inte kan anses vara immaterielltintensiv.

6 För att minimera effekten av dataluckor i den ekonomiska statistiken och undvika att lägga alltför stor vikt vid ett visst år har de ekonomiska indikatorerna beräknats som ett genomsnitt för åren 2011–2013.

7 Det totala bidraget från de immaterielltintensiva industrierna är mindre än summan av de enskilda bidragen från varumärkesintensiva, patentintensiva, formgivningsskyddsintensiva, upphovsrättsintensiva, växtförädlarrättsintensiva och GB-intensiva industrier, eftersom många industrier är intensiva med avseende på flera olika immateriella rättigheter. Den metod som används i studien säkerställer emellertid att inga bidrag räknas dubbelt.

8 Input-outputtabeller visar flödena av varor och tjänster mellan samtliga industrier i ekonomin.

Tabell 1:
Immateriellrättsintensiva industriers direkta och indirekta bidrag till sysselsättningen. Genomsnitt för perioden 2011–2013.

Immateriellrättsintensiva industrier	Sysselsättning (direkt)	Andel av den totala sysselsättningen (direkt)	Sysselsättning (direkt + indirekt)	Andel av den totala sysselsättningen (direkt + indirekt)
Varumärkesintensiva industrier	45 789 224	21,2 %	65 486 334	30,3 %
Formgivningsskydds-intensiva industrier	25 662 683	11,9 %	38 673 508	17,9 %
Patentintensiva industrier	22 268 215	10,3 %	36 021 154	16,7 %
Upphovsrättsintensiva industrier	11 630 753	5,4 %	15 240 509	7,1 %
GB-intensiva industrier	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	399 815	0,2 %
Växtförädlarrättsintensiva industrier	1 018 754	0,5 %	1 220 410	0,6 %
Samtliga immateriellrättsintensiva industrier	60 032 200	27,8 %	82 214 925	38,1 %
EU:s totala sysselsättning			215 808 033	

Anmärkning: På grund av en överlappande användning av immateriella rättigheter överskrider summan av siffrorna för de enskilda immateriella rättigheterna totalsiffran för immateriellrättsintensiva industrier.

Förutom att bidra till sysselsättningen bidrar immateriellrättsintensiva industrier till den ekonomiska produktionen, uttryckt som bruttonationalprodukt (BNP). Sammantaget genereras över 42 procent av EU:s BNP i immateriellrättsintensiva industrier, varvid varumärkesintensiva industrier svarar för 36 procent, formgivningsskyddsintensiva industrier för 13 procent, patentintensiva industrier för 15 procent, upphovsrättsintensiva industrier för 7 procent och GB- och växtförädlarrättsintensiva industrier för mindre andelar. I kapitel 6 ges en mer detaljerad redovisning av dessa industriers bidrag fördelat på de nationella ekonomierna i EU:s medlemsstater.

Tabell 2:
Immateriellrättsintensiva industriers bidrag till BNP. Genomsnitt för perioden 2011–2013

	Förädlingsvärde/BNP (miljoner euro)	Andel av EU:s totala BNP
Varumärkesintensiva industrier	4 812 310	35,9 %
Formgivningsskyddsintensiva industrier	1 788 811	13,4 %
Patentintensiva industrier	2 035 478	15,2 %
Upphovsrättsintensiva industrier	914 612	6,8 %
GB-intensiva industrier	18 109	0,1 %
Växtförädlarrättsintensiva industrier	51 710	0,4 %
Samtliga immateriellrättsintensiva industrier	5 664 168	42,3 %
EU:s totala BNP	13 387 988	

Anmärkning: På grund av den överlappande användningen av immateriella rättigheter överskrider summan av siffrorna för de enskilda immateriella rättigheterna den totala siffran för immateriellrättsintensiva industrier.

En jämförelse mellan resultaten från denna studie och resultaten från studien 2013 visar att de immaterialrättsintensiva industriernas bidrag till EU:s ekonomi var något större under perioden 2011–2013 än under perioden 2008–2010. Jämförelsen haltar emellertid, eftersom det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet (ENS) som tillämpas av Eurostat uppdaterades mellan de båda perioderna⁹. Genom uppdateringen ökade de immaterialrättsintensiva industriernas bidrag till BNP. Dessutom har definitionen av upphovsrättsintensiva industrier ändrats för att bättre återspegla Wipo-metoden, som också ökar de immaterialrättsintensiva industriernas bidrag. I tabell 3 har siffrorna för 2008–2010 räknats om med användning av det nya ENS 2010 och den nya definitionen av upphovsrättsintensiva industrier för att visa effekten av dessa ändringar.

Tabell 3:
Jämförelse av de viktigaste resultaten: studien 2013 och studien 2016

Immaterialrättsintensiva industriernas bidrag	Studien 2013 (original)	Studien 2013 (nya ENS 2010, ny definition av upphovsrätt, växtförädlarrätter)	Studien 2016
Sysselsättning (direkt)	25,9 %	27,6 %	27,8 %
BNP	38,6 %	42,1 %	42,3 %
Import	88,3 %	<i>ej beräknad</i>	85,0 %
Export	90,4 %	<i>ej beräknad</i>	93,2 %

Den första kolumnen visar resultaten som rapporterades i studien från 2013 för perioden 2008–2010. Den andra kolumnen visar en omräkning av resultaten från 2013 för samma period med beaktande av de nya ENS-definitionerna, Wipo-metoden för upphovsrätt och inkludandet av växtförädlarrätter. I den tredje kolumnen anges resultaten från den här studien (för perioden 2011–2013) som därför är direkt jämförbara med andra kolumnen.

De immaterialrättsintensiva industriernas bidrag ökade mellan de båda perioderna 2008–2010 (studien 2013) och 2011–2013 (studien 2016), även efter det att effekterna av de statistiska omräkningarna beaktats.

Det finns också tecken som tyder på att sysselsättningen i immaterialrättsintensiva industrier påverkades i betydligt mindre grad än sysselsättningen i genomsnitt under den ekonomiska krisen. Den totala sysselsättningen i EU minskade från 219,6 miljoner under perioden 2008–2010 till 215,8 miljoner under 2011–2013, en minskning med 1,7 procent, medan sysselsättningen i immaterialrättsintensiva industrier minskade från 60,6 miljoner till 60,0 miljoner, dvs. med 1,0 procent. Relativt sett var minskningen av sysselsättningen i immaterialrättsintensiva industrier betydligt mindre än för sysselsättningen totalt.

Med tanke på att 42,3 procent av BNP (förädlingsvärde) i ekonomin och 27,8 procent av sysselsättningen genereras i immaterialrättsintensiva industrier är förädlingsvärdet per anställd högre i immaterialrättsintensiva industrier än i övriga delar av ekonomin. Inom ekonomisk teori antar man att industrier där genomsnittsarbetstagaren producerar ett högre förädlingsvärde kan förväntas betala sina anställda högre löner än andra industrier om förhållandena i övrigt är likartade. Det är därför relevant att undersöka om detta högre förädlingsvärde återspeglas i lönenivån i de immaterialrättsintensiva industrierna.

Lönerna är verkligen högre i immaterialrättsintensiva industrier än i andra industrier. Genomsnittslönen per vecka i immaterialrättsintensiva industrier är 776 euro, jämfört med 530 euro i icke immaterialrättsintensiva industrier – en skillnad på 46 procent. Detta "lönepåslag" är 31 procent i GB-intensiva industrier, 38 procent i formgivningsskyddsintensiva industrier, 48 procent i varumärkesintensiva industrier, 64 procent i upphovsrättsintensiva industrier och 69 procent i patentintensiva industrier.

Tabell 4:
Genomsnittlig personalkostnad i immaterialrättsintensiva industrier
2013

Immaterialrättsintensiva industrier	Genomsnittlig personalkostnad (euro per vecka)	Påslag (jämfört med icke-immaterialrättsintensiva industrier)
Varumärkesintensiva industrier	783	48 %
Formgivningsskyddsintensiva industrier	732	38 %
Patentintensiva industrier	895	69 %
Upphovsrättsintensiva industrier	871	64 %
GB-intensiva industrier	692	31 %
Växtförädlarrättsintensiva industrier*	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt
Samtliga immaterialrättsintensiva industrier	776	46 %
Icke-immaterialrättsintensiva industrier	530	
Samtliga industrier (inkluderad i SBS**)	629	

* Beräknas ej på grund av bristen på lönestatistik för jordbruket.

** Statistik över företagsstrukturer som offentliggörs av Eurostat.

Jämfört med situationen 2010 (som den rapporteras i studien från 2013) har lönepåslaget ökat generellt, från 41 procent till 46 procent, vilket återspeglar ökningen av lönepåslagen för patentintensiva, varumärkesintensiva och formgivningsskyddsintensiva industrier.

Den roll som immaterialrättsintensiva industrier spelar i EU:s utrikeshandel har också undersökts. Huvuddelen av EU:s handel finns inom de immaterialrättsintensiva industrierna. Vid en första anblick kan det tyckas något förvånande att en så stor andel av importen är immaterialrättsintensiv. Detta beror på att även industrier som producerar råvaror, såsom energi, är immaterialrättsintensiva¹⁰, medan å andra sidan många icke immaterialrättsintensiva verksamheter inte är omsättningsbara¹¹. Av den anledningen består 86 procent av EU:s import av produkter från immaterialrättsintensiva industrier. En ännu större andel av EU:s export, nämligen 93 procent, kommer emellertid från immaterialrättsintensiva industrier.

EU i sin helhet hade ett handelsunderskott 2013 på cirka 42 miljarder euro, eller 0,3 procent av BNP. Tvärtom hade EU ett handelsöverskott på 96 miljarder euro med övriga världen inom immaterialrättsintensiva industrier. Detta är en klar förbättring jämfört med situationen tre år tidigare, så som den rapporterades i studien från 2013. Under 2010 hade EU ett handelsunderskott inom immaterialrättsintensiva industrier på 126 miljarder euro.

I tabell 5 sammanfattas handeln inom immaterialrättsintensiva industrier på grundval av uppgifter från 2013¹².

10 Enligt Nace-kod 6 är båda industrierna, utvinning av råolja och naturgas, patentintensiva.

11 Till exempel tjänsteindustrier, såsom de som redovisas i Nace-kod 86 (hälso- och sjukvård) eller 96 (andra konsumenttjänster). Sådana tjänster konsumeras i allmänhet där de produceras.

12 I likhet med beräkningen av sysselsättning och BNP kan siffrorna för de enskilda immateriella rättigheterna inte summeras till en totalsumma för immaterialrättsintensiva industrier, eftersom många industrier är intensiva i fråga om mer än en immateriell rättighet. Den metod som används i studien säkerställer emellertid att inga bidrag räknas dubbelt.

Tabell 5:
EU:s utrikeshandel i immaterialrättsintensiva industrier, 2013

	Export (miljoner euro)	Import (miljoner euro)	Nettoexport (miljoner euro)
Varumärkesintensiva industrier	1 275 472	1 261 002	14 470
Formgivningsskyddsintensiva industrier	945 084	701 752	243 332
Patentintensiva industrier	1 231 966	1 157 909	74 057
Upphovsrättsintensiva industrier	119 554	102 389	17 165
GB-intensiva industrier	12 923	1 335	11 588
Växtförädlarrättsintensiva industrier	5 065	5 369	-304
Samtliga immaterialrättsintensiva industrier	1 605 516	1 509 099	96 417
Icke-immaterialrättsintensiva industrier	117 561	256 048	-138 487
EU:S TOTALA HANDEL	1 723 077	1 765 147	-42 069

Anmärkning: På grund av en överlappande användning av immateriella rättigheter överskrider summan av siffrorna för de enskilda immateriella rättigheterna den totala siffran för immaterialrättsintensiva industrier.

EU:s förbättrade handelsbalans förklaras av en 27 procentig ökning av exporten mellan 2010 och 2013, medan importen ökade med endast 15 procent under samma period. För immaterialrättsintensiva industrier ökade exporten med 30 procent, medan importen ökade med 11 procent. De formgivningsskyddsintensiva industrierna svarar för den högsta ökningen av nettoexporten och är de industrier som har det största handelsöverskottet.

En närmare analys av de immaterialrättsintensiva industriernas verksamhet inom EU:s inre marknad visar att det förekommer en arbetsfördelning bland EU:s medlemsstater. Länder som Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Italien, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Sverige, Tyskland och Österrike ligger över genomsnittet i EU i fråga om skapade immateriella rättigheter per anställd. De immaterialrättsintensiva industrierna i andra EU medlemsstater, såsom Irland, Rumänien, Slovakien, Tjeckien och Ungern, har en hög andel arbetstillfällen som hör till företag baserade i andra länder. Totalt genereras 20,5 procent av arbetstillfällena i immaterialrättsintensiva industrier i EU i dotterbolag till utländska företag, av vilka majoriteten kommer från ett annat EU land. Den andelen är ännu högre i varumärkes-, formgivningsskydds- och patentintensiva industrier.

Tabell 6:

Andelen arbetstillfällen i immaterialrättsintensiva industrier som kan tillskrivas utländska företag 2011–2013, EU-genomsnitt

Immaterialrättsintensiva industrier	Andel inom EU	Andel utanför EU	Andel icke-inhemska arbetstillfällen
Varumärkesintensiva industrier	11,6 %	8,9 %	20,5 %
Formgivningsskyddsintensiva industrier	13,2 %	9,4 %	22,7 %
Patentintensiva industrier	14,4 %	11,5 %	25,8 %
Samtliga immaterialrättsintensiva industrier	11,8 %	8,7 %	20,5 %

Anmärkning: Ett "utländskt" företag är ett företag vars huvudkontor ligger i ett annat land.

Slutligen används patentuppgifter för att identifiera industrier som är aktiva inom teknik för begränsning av klimatförändring och som är särskilt viktiga för EU:s ekonomi. Totalt avsåg 5,9 procent av samtliga europeiska patent som beaktades teknik för att begränsa klimatförändring under perioden 2004–2008, och den andelen hade ökat till över 9,0 procent till 2013. Industrier som är intensiva inom teknik för att begränsa klimatförändring svarade för 1,2 procent av sysselsättningen och 2,1 procent av det ekonomiska resultatet i EU. Deras resultat mellan de båda perioderna 2008–2010 (studien 2013) och 2011–2013 (studien 2016) överträffade med bred marginal de europeiska industriernas totala resultat. Industrierna som var intensiva inom teknik för begränsning av klimatförändring kunde öka sitt bidrag till BNP med endast en liten nedgång i sysselsättningen under perioden 2011–2013. Denna grupp av industrier spelar också en viktig roll i EU:s utrikeshandel. Under 2013 genererade de ett betydande handelsöverskott på över 102 miljarder euro för EU. Dessa siffror är en underavdelning till de patentintensiva industrierna och därför redan inkluderade i totalsiffrorna i föregående tabeller.

Metod och data

Grundmetoden för denna studie är densamma som den som användes för studien 2013. För att denna rapport ska bli fullständig ägnas emellertid en betydande del av den, framför allt kapitel 5 och bilaga 11, åt att dokumentera studiens metod, och detta av två huvudskäl:

- 1) På grund av den komplexitet som ligger i att behandla en stor mängd uppgifter som lagrats i flera stora databaser i 28 medlemsstater krävdes en ny avancerad metod för jämförelse av data.
- 2) För att värna om öppenhet och insyn var det viktigt att lämna en så noggrann beskrivning som möjligt av den metod som använts.

Ett annat utmärkande drag för den här studien är det mycket breda spektrum av databaser och andra källor som har använts för att fastställa vilka industrier som är immaterialrättsintensiva och att bedöma hur dessa har bidragit till sysselsättning, BNP och andra ekonomiska indikatorer. En fullständig förteckning finns i kapitel 4.

Dessutom har uppgifter från tredjeländer för specificerade industrier använts när så har varit nödvändigt, särskilt för att bedöma handeln med produkter med geografisk beteckning.

För att bestämma vilka industrier som ska räknas som immaterialrättsintensiva har EUIPO:s, EPO:s och CPVO:s databaser samkörts med den kommersiella databasen Orbis¹³. Den samkörda databas som blev resultatet innehöll uppgifter om cirka 240 000 företag, inklusive det antal EU-varumärken, registrerade gemenskapsformgivningar, patent och växtförädlarrätter som varje företag ansökt om och därefter beviljats,

13 Orbis är en databas som innehåller finansiella uppgifter om europeiska företag, som tillhandahålls av Bureau van Dijk och baseras på uppgifter från dokument i företagsregister eller liknande arkiver i olika länder. Den innehåller därmed uppgifter om samtliga företag, oavsett om de börsnoterats eller inte (vilket i regel skulle vara fallet för små och medelstora företag).

tillsammans med industriklassificering och diverse finansiella och ekonomiska variabler för vart och ett av företagen, vilket sammantaget utgör en samling data som kan komma till användning i framtida mer detaljerade studier.

Med hjälp av uppgifterna i denna databas beräknades antalet varumärken, formgivningar, patent och växtförädlarrätter per anställd för varje industri. De som låg över genomsnittet enligt denna mätning ansågs vara immaterialrättsintensiva. Siffrorna beräknades på EU-nivå, och ingen hänsyn togs till företagens förekomst i databasens nationella arkiv. Detta synsätt var delvis påtvingat på grund av datamässiga begränsningar, men det var ändå motiverat med tanke på att en industri som definierats som immaterialrättsintensiv på grund av att dess immateriella rättigheter registrerats på EU-nivå likaså kunde förmodas vara immaterialrättsintensiv om dess nationella immateriella rättigheter per anställd också inkluderades¹⁴.

En grundläggande tanke bakom den metod som använts i den studie som nu föreligger är att frågan om i hur hög grad en industri är immaterialrättsintensiv är en inre egenskap som den har oberoende av var den är förlagd¹⁵. När vi bedömer det bidrag som varje industri tillför ekonomin mäter vi de arbetstillfällena och den BNP som den genererar i varje medlemsstat och i EU, inte ursprunget till de bakomliggande immateriella rättigheterna.

Ett exempel: Om en biltillverkare med säte i land A bygger en monteringsanläggning i land B kommer de arbetstillfällena och det förädlingsvärde som blir följden att föras till ekonomin i land B. Därför kan man inte dra några slutsatser enbart av de immaterialrättsintensiva industriernas bidrag på nationell nivå när det gäller frågan om hur innovativt ett land är. I ovanstående exempel skulle ett högre bidrag från patentintensiva industrier i land B likaväl kunna vara resultatet av beslut om var produktionen ska förläggas, medan den underliggande FoU:n kunde ha utförts i land A eller i ett helt annat land.

För att belysa denna fråga visas i kapitel 8 ursprungsländer för patent, varumärken, formgivningar och växtförädlarrätter i den databas som använts i denna studie. Dessutom presenteras statistik över den andel arbetstillfällena i immaterialrättsintensiva industrier i varje medlemsstat som har skapats i företag med säte i andra medlemsstater eller utanför EU.

För ursprungsintensiva industrier tillämpades Wipo-metoden fullständigare än i studien 2013 som helhet. För att skapa jämförbarhet med en tidigare studie som genomfördes av Förenta staternas patentverk (USPTO), inkluderades endast en del av de industrier som Wipo betraktade som upphovsrättsintensiva i den tidigare studien (resultat som grundades på den fullständiga Wipo-metoden redovisades i en bilaga). I den här aktuella studien tillämpas i stället Wipo-klassificeringen mer fullständigt. Förutom de industrier som klassificeras av Wipo som upphovsrättsliga kärnindustrier inkluderades därför också ett antal delvis dedicerade industrier, nämligen de industrier för vilka minst 20 procent av förädlingsvärdet kan tillskrivas upphovsrättsrelaterade verksamheter¹⁶. Nettoeffekten är att antalet upphovsrättsintensiva industrier har ökat med 46 (från 33 i studien 2013 till 79 nu) medan det totala antalet immaterialrättsintensiva industrier har ökat med 21, från 321 i den tidigare studien till 342 i denna. Metoden för upphovsrättsintensiva industrier förklaras utförligt i avsnitt 5.6.

På grund av den särskilda naturen för GB- och växtförädlarrättsintensiva verksamheter och bristen på särskilda statistiska uppgifter på europeisk nivå måste dessa båda immateriella rättigheter analyseras med hjälp av de särskilda metoder som beskrivs i avsnitten 5.7 respektive 5.8.

De igual modo, em virtude das especificidades próprias das IG e dos direitos de proteção de variedades vegetais e da inexistência de dados estatísticos discriminados a nível europeu disponíveis, estes dois direitos de PI tiveram de ser analisados com recurso a metodologias expressamente concebidas para o efeito, que são descritas nas secções 5.7 e 5.8, respetivamente.

14 Detta antagande behövs för att möjliggöra jämförbarhet med studien 2013. Frågan om nationella rättigheter jämfört med rättigheter på EU-nivå skulle kunna undersökas i framtida studier för att se om inkludering av nationella rättigheter skulle ge andra resultat.

15 Ett undantag är GB, som analyseras för varje land för sig.

16 Det totala förädlingsvärdet i dessa industrier anpassas med användning av Wipos faktorer så att icke-upphovsrättsrelaterad verksamhet utesluts.

www.epo.org/ip-intensive-industries
www.euipo.europa.eu/ipcontribution

www.epo.org
www.euipo.europa.eu

